

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВСП «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Засувник директора з навчальної
роботи **Підмила БАЛДИЧ**
08 серпня 2024 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, Менеджмент, Підприємництво та торгівля
(назва освітньо-професійної програми)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво та торгівля
(шифр і назва спеціальності)

відділення економічне
(назва відділення)

Програму навчальної дисципліни Історія України розроблено на основі навчальної програми для вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти. Схвалено комісією з історії України Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (Витяг з протоколу № 4 від 30.06.2011 р.).

Розробники: Кротюк Владислав Сергійович, викладач гуманітарних дисциплін, спеціаліст
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії гуманітарних дисциплін

Протокол від 27 серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії гуманітарних дисциплін

27 серпня 2024 року

(підпис)

Тетяна КРИСТОПЧУК
(ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від 27 серпня 2024 року № 1

27 серпня 2024 року

Голова

(підпис)

Людмила БАЛДИЧ
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо - професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво та торгівля
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	58
Кількість кредитів ECTS	1,9
Кількість змістових модулів	4
Мова викладання	українська
Форма контролю	модульний контроль, екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Форма навчання	денна форма навчання
Рік підготовки	2024-2025
Семестр	IV
Аудиторні години:	58 год
Лекційні заняття	58 год
Практичні заняття	-
Самостійна робота	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	4 год

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Історія України» – комплексне вивчення історії України, ґрунтовне пізнання проблем минулого і окреслення шляхів їхнього вирішення, усвідомлення власної національної ідентичності, формування активної громадянської позиції.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є знання і вміння, одержані здобувачами освіти під час вивчення шкільного курсу дисциплін «Історія України» та «Всесвітня історія».

Завдання вивчення дисципліни полягають в формуванні історичного мислення, наукового світогляду; набуття навичок науково-історичного аналізу; виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу; виховання високого рівня культури, національної гідності, патріотичного світогляду.

Як результат вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати**:

- сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- основні закони та етапи розвитку людської спільності;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб і політичних партій;

уміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, відповідь на конференцію, семінарське заняття;
- вміти диспутувати, писати наукові студентські роботи.

Очікувані результати навчання та сформовані компетентності:

Після вивчення дисципліни «Історія України» у здобувачів освіти формуються такі **компетентності**:

– *загальнонаукова компетентність* спрямована на вивчення вітчизняної історії, розуміння причинно – наслідкових зв'язків розвитку суспільства і уміння їх використовувати у професійній діяльності та всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій їх тлумачення;

– *загальнокультурна компетентність* передбачає оволодіння здобувачами освіти вітчизняною та світовою культурною спадщиною, високою історико-політичною культурою, долучитися до скарбниці мудрості й досвіду, надбаних людством протягом тисячоліть;

– *громадянська компетентність* – вивчення розвитку історії України, проблем і перспектив історичного процесу, проблем міжнаціональних відносин дозволяє формувати;

– *компетентність «уміння вчитися»* дає можливість здобувачам освіти після вивчення курсу «Історія України» орієнтуватися в історичних процесах, подіях, фактах, застосовувати здобуті знання для прогнозування суспільних процесів, аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, зіставляти історичні процеси з епохами, вміти самостійно опрацьовувати матеріал, працювати з додатковою літературою, картою, першоджерелами і на основі цього висловлювати та обґрунтовувати власну думку.

Результати навчання (РН).

Після вивчення дисципліни «Історія України» здобувачі освіти повинні:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- самостійно складати конспект, тези, готувати реферат.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Давня та середньовічна історія України

Тема 1. Предмет і завдання курсу історії України.

Проблематика й структура курсу. Проблеми періодизації історії України. Історіографія курсу історії України. Концепції історії України. Вплив природно – географічних факторів на розвиток історії України.

Тема 2. Найдавніша історія України

Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту. Родові общини і племена. Неолітична революція. Мідний вік та епоха бронзи. Пам'ятки трипільської культури. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України. Залізний вік. Народи Північного Причорномор'я (таври, кіммерійці, скіфи, сармати, готи). Етнокультурні зв'язки скіфів і сарматів із слов'янами. Антична цивілізація Північного Причорномор'я.

Тема 3. Утворення і розвиток держави Київська Русь

Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X – першій половині XI ст. Запровадження християнства. Соціально – економічний та політичний розвиток. Зовнішня політика київських князів. Культура Київської Русі. Період роздробленості Київської Русі.

Тема 4. Галицько-Волинська держава

Політичний, соціальний та економічний розвиток в XII – першій половині XIV століть. Правління Ярослава Осмомисла, Романа Мстиславовича, Данила Галицького. Занепад Галицько-Волинського князівства. Розвиток культури і освіти в Галицько-Волинському князівстві.

Тема 5. Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV - перша половина XVII ст.).

Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кривська та Городельська унії. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України.

Змістовий модуль 2. Україна у XVII – XIX ст.

Тема 6. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави

Причини, характер і рушійні сили. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Початковий етап війни (1648–1649). Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б.Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького.

Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битви під Батогом і Жванцем. Наслідки зближення України з Московією в середині XVII ст. Зовнішня політика: у пошуку союзників (Московське царство, Османська імперія, Молдавське князівство, Шведське королівство).

Українсько-московський договір 1654 р. Віленське перемир'я. Гадяцька угода. Московсько-українська війна. Конотопська битва.

Тема 7. Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII – XVIII ст.

Передумови, причини і перебіг «Руїни». Внутрішня боротьба за владу та впливи. Розкол козацької держави. Юрій Хмельницький. Слободищенський трактат. Іван Брюховецький. Павло Тетеря. Чорна рада. Посягання Московського царства на її суверенітет. Спроби об'єднання Лівобережної та Правобережної Гетьманщини. Петро Дорошенко. Корсунська угода. Козацька Україна в системі міжнародних відносин

Гетьманщина в період Івана Мазепи та спроба усамостійнення. Конституція Пилипа Орлика. Нова Січ. Спроба реформування Гетьманщини за урядування Данила Апостола і Кирила Розумовського. Остаточна ліквідація Росією політичної та адміністративної автономії Гетьманщини і Слобідської України. Ліквідація Росією Запорозької Січі.

Тема 8. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний устрій, політичний, та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії у першій половині XIX ст. Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії. Русифікаторська політика царизму. Польське повстання 1830–1831 рр. і його наслідки для України.

Адміністративно-територіальний устрій, політичний, та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Австрійської імперії у першій половині XIX ст. Національне відродження на західноукраїнських землях в першій половині XIX ст. «Весна народів» та суголосні їй події в Галичині, Буковині й Закарпатті в 1848–1849 рр.

Тема 9. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у другій половині XIX ст.

Загострення соціально-класових протиріч. Селянські повстання. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Буржуазні реформи 60–70 років та їх здійснення в Україні. Шляхи розвитку буржуазних відносин у сільському господарстві. Особливості завершальної фази промислового перевороту. Суспільно-політичні рухи в другій пол. XIX ст. Діяльність «Просвіти». Розвиток української культури.

Зміни у політичному становищі західноукраїнських регіонів у зв'язку з перетворенням Австрійської імперії на Австро-Угорську. Національно-політичні й культурні течії в українському русі Галичини і Буковини: русофіли («москвофіли») і народовці («українофіли»). Особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських регіонів. Пореформені (після скасування панщини в 1848 р.) зміни у становищі селянства. Кооперативний рух. Трудова еміграція.

Змістовий модуль 3. Україна у XX ст.

Тема 10. Україна на початку XX ст. та в роки Першої світової війни

Політичний і соціально – економічний розвиток України у складі Росії та Австро-Угорщини. Процес політизації українського суспільства та визвольного руху. Проблеми

становлення та консолідація української нації. Столипінська реформа. Україна в часи російської революції 1905–1907 рр. Діяльність українських громад в I та II Державних думах Росії. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Ставлення населення і політиків до війни. Формування легіону Українських січових стрільців. Воєнні дії на території України у роки війни.

Тема 11. Боротьба за українську державність (1917–1921 рр.)

Причини та рушійні сили Української революції 1917–1921 рр. Українська Центральна Рада і Генеральний Секретаріат. Михайло Грушевський і Володимир Винниченко. Універсали Центральної Ради: від автономії до самостійності. Боротьба політичних організацій за вплив на армію та населення. Формування українського війська: здобутки і прорахунки. Перша російсько-українська війна.

Українська Держава. Павло Скоропадський. Антигетьманська опозиція. Утворення Директорії. Відновлення УНР. Симон Петлюра. Друга російсько-українська війна та окупація УНР більшовиками й білогвардійцями. Політика «воєнного комунізму». Отаманщина. Нестор Махно. Холодноярська республіка. Зимові походи Армії УНР. Утворення Української Національної Ради. «Листопадовий зрив» і проголошення Західно-Української Народної Республіки. Євген Петрушевич. Польсько-українська війна. Акт Злуки УНР і ЗУНР. «Трикутник смерті» й Варшавська угода 1920 р.: здобутки і втрати українців.

Тема 12. Українська РСР в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.)

Політика «воєнного комунізму». Утворення СРСР. Статус України. Голод 1921–1923 рр. Впровадження НЕПу в Україні. Економічне, соціальне та повсякденне життя населення в роки НЕПу. Політика влади у царині культури. Українізація (коренізація). Релігійне життя в Україні.

Тема 13. Встановлення й утвердження радянського тоталітарного режиму Україні (1929–1938 рр.).

Встановлення режиму сталінської диктатури: передумови і методи. Форсована індустріалізація. Директивна економіка. Суцільна колективізація сільського господарства. Опір селянства. Комуністичний тоталітаризм. «Культурна революція». Масові репресії. Конституція СРСР 1936 р. Великий терор. Українці в таборах ГУЛАГу. Нищення української наукової і творчої інтелігенції («Розстріляне відродження»). Голодомор 1932–1933 рр. в Україні.

Тема 14. Західноукраїнські землі в 1921–1939 рр.

Правовий статус Східної Галичини та українських північно-західних земель у складі Польщі. Осадництво. Промисловість і сільське господарство. Українська кооперація. Економічне і соціальне становище населення. Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Утворення Української військової організації та Організації українських націоналістів. Українські політичні партії. Культурне життя.

Тема 15. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)

Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Радянізація західних областей України. Депортації. Напад Німеччини на Радянський Союз. Мобілізаційні заходи та евакуація. Військові події 1941–1942рр. Окупація України. Колабораціонізм. Нацистський «новий порядок». Голокост. Остарбайтери. Рух Опору та його течії. Розгортання

радянського партизанського руху. Утворення УПА. Завершення боїв за Україну в 1943–1944 рр. Вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини.

Тема 16. Україна в перші повоєнні роки (1945 р. – початок 50-х років ХХ ст.).

Адміністративно-територіальні зміни. Україна в ООН та міжнародних організаціях. Відбудовчі процеси у господарстві. Голод 1946–1947 рр. Зміни в житті та побуті населення. Відновлення політики радянзації в західних областях України. Придушення визвольного руху 1944–1954 рр. Операція «Вісла». Особливості суспільно-політичного життя.

Тема 17. Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964).

Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. Стан промисловості та сільського господарства. Соціальне та економічне життя населення. Вхід до складу УРСР. XX з'їзд КПРС і початок лібералізації. Реабілітація жертв сталінських репресій. Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Культурне життя в УРСР в 1953–1964. Загострення боротьби серед вищого партійного керівництва України.

Тема 18. Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 60 – початок 80-х років ХХ ст.)

Політико – ідеологічна криза системи. Жовтневий пленум 1964 року та його рішення. Неосталінізм. Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років ХХ ст. Посилення бюрократичного централізму. Економічне становище УРСР у 70-х – на початку 80-х років ХХ ст. Посилення централізованої командно-адміністративної системи управління і обмеження суверенітету республіки. Діяльність в Україні П. Шелеста. Діяльність В. Щербицького. Русифікація.

Тема 19. Розпад Радянського Союзу й проголошення незалежності України (1985–1991 рр.).

Перебудова та її особливості в Україні. Гласність лібералізація. Пожвавлення громадської активності. Стан економіки. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху. Чорнобильська катастрофа. Формування багатопартійної системи. Формування національних громадських організацій і об'єднань. Вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Спроба державного перевороту в СРСР. Проголошення незалежності України, Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Розпад СРСР і створення СНД.

Змістовий модуль 4. Україна в умовах незалежності.

Тема 20. Розвиток України як незалежної держави

Вихід незалежної України на міжнародну арену. Початок державотворчих процесів. Початок формування Збройних сил та правоохоронних органів України. Статус Криму. Позачергові вибори до Верховної Ради та дострокові президентські вибори у 1994 р. Конституція України 1996 р. Стан економіки України у 1991–1998 рр. Соціальна диференціація суспільства. Запровадження національної валюти. Демографічні процеси. Трудова еміграція. Стан сільського господарства. Початок реформ в аграрному секторі.

Основні тенденції економічного розвитку України у 1998–2008 рр. Становлення олігархічної системи. Пошуки шляхів економічної стабілізації. Початок інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір. Леонід Кучма. Помаранчева революція 2004 р. Віктор Ющенко. Суспільно-політичне життя та соціально-економічний розвиток України у 2005–2013 рр. Конституційна реформа 2010 р. Віктор Янукович. Формування зовнішньої політики України. Ядерне роззброєння. Україна в міжнародних організаціях.

Особливості культурного розвитку України (1991–2016 рр.). Релігійне життя. Зміни в системі національної освіти. Основні тенденції розвитку науки. Література і мистецтво. Розвиток спорту та здобутки українських спортсменів.

Тема 21. Європейський вибір України. Російсько-українська війна.

Процес європейської інтеграції та його призупинення. Студентський майдан. Євромайдан. Революція гідності 2013–2014 рр. Небесна Сотня. Анексія та тимчасова окупація Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України. Початок Антитерористичної операції (АТО) в Донецькій та Луганській областях. Дострокові президентські вибори 2014 р. П. Порошенко. Угода про асоціацію між Україною й Європейським Союзом. Бойові дії на сході України (квітень 2014–2016 рр.). Мінські угоди та «нормандська четвірка». Формування громадянського суспільства. Соціально-економічний розвиток України у 2014–22 рр.

Розгортання РФ повномасштабних воєнних дій у 2022 р. Воєнні злочини, злочини проти людяності, вчинені російськими військовими на території України. Національний опір. Збройні Сили України (ЗСУ) та громадянське суспільство в обороні держави. Волонтерський рух. Міжнародна підтримка України. Ленд-ліз.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	п	с	с. р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Давня та середньовічна історія України					
Тема 1. Предмет і завдання курсу історії України. Проблематика й структура курсу.	2	2			
Тема 2. Найдавніша історія України.	2	2			
Тема 3. Утворення і розвиток держави Київська Русь.	2	2			
Тема 4. Галицько-Волинська держава.	2	2			
Тема 5. Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV - перша половина XVII ст.).	2	2			
Разом за змістовим модулем 1	10	10			
Змістовий модуль 2. Українські землі у XVII – XIX ст.					
Тема 6. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави.	4	4			
Тема 7. Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII – XVIII ст.	4	4			
Тема 8. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.	4	4			
Тема 9. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у другій половині XIX ст.	4	4			
Разом за змістовим модулем 2	16	16			
Змістовий модуль 3. Україна у XX ст.					
Тема 10. Україна на початку XX ст. та в роки Першої світової війни.	2	2			
Тема 11. Боротьба за українську державність (1917-1921 рр.).	4	4			

Тема 12. Українська РСР в умовах нової економічної політики (1921-1928 рр.).	2	2			
Тема 13. Встановлення й утвердження радянського тоталітарного режиму (1921-1939 рр.).	2	2			
Тема 14. Західноукраїнські землі в 1921-1939 рр.	2	2			
Тема 15. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.).	2	2			
Тема 16. Україна в перші повоєнні роки (1945 - початок 50-х років).	2	2			
Тема 17. Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953-1964рр.)	2	2			
Тема 18. Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 60 - початок 80-х років ХХ ст.).	2	2			
Тема 19. Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України (1985-1991р.).	2	2			
Разом за змістовим модулем 3	22	22			
Змістовий модуль 4. Україна в умовах незалежності					
Тема 19. Розвиток України як незалежної держави	6	6			
Тема 20. Європейський вибір України. Російсько-українська війна.	4	4			
Разом за змістовим модулем 4	10	10			
Усього годин	58	58			

5. Теми лекційних занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид заняття	Назва теми	Кількість годин
II семестр				
Змістовий модуль 1. Давня та середньовічна історія України				
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу історії України.			2
	1	Лекція	Проблематика й структура курсу. Проблеми періодизації історії України. Історіографія курсу історії України. Концепції історії України. Вплив природно – географічних факторів на розвиток історії України.	2
2	Тема 2. Найдавніша історія України			2
	2	Лекція	Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту. Родові общини і племена. Неолітична революція. Мідний вік та епоха бронзи. Пам'ятки трипільської культури. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України. Залізний вік. Народи Північного Причорномор'я (таври, кіммерійці, скіфи, сармати, готи). Етнокультурні зв'язки скіфів і сарматів із слов'янами. Антична цивілізація Північного Причорномор'я.	2
3	Тема 3. Утворення і розвиток держави Київська Русь			2
	3	Лекція	Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X – першій половині XI ст. Запровадження християнства. Соціально – економічний та політичний розвиток. Зовнішня політика киянських князів. Культура Київської Русі. Період роздробленості Київської Русі.	2
4	Тема 4. Галицько-Волинська держава			2
	4	Лекція	Політичний, соціальний та економічний розвиток в XII – першій половині XIV століть. Правління Ярослава Осмомисла, Романа Мстиславовича, Данила Галицького. Занепад Галицько-Волинського князівства. Розвиток культури і освіти в Галицько-Волинському князівстві	2
5	Тема 5. Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV - перша половина XVII ст.).			2
	5	Лекція	Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська та Городельська унії. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України.	2
Змістовий модуль 2. Україна у XVI – XIX ст.				
6	Тема 6. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави			4
	6	Лекція	Причини, характер і рушійні сили. Основні концепції періодизації Визвольної війни. Початковий етап війни (1648–1649). Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під	2

			Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б.Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького.	
	7	Лекція	Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битви під Батогом і Жванцем. Наслідки зближення України з Московією в середині XVII ст. Зовнішня політика: у пошуку союзників (Московське царство, Османська імперія, Молдавське князівство, Шведське королівство). Українсько-московський договір 1654 р. Віленське перемир'я. Гадяцька угода. Московсько-українська війна. Конотопська битва.	2
7	Тема 7. Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII – XVIII ст.			4
	8	Лекція	Передумови, причини і перебіг «Руїни». Внутрішня боротьба за владу та впливи. Розкол козацької держави. Юрій Хмельницький. Слободищенський трактат. Іван Брюховецький. Павло Тетеря. Чорна рада. Посягання Московського царства на її суверенітет. Спроби об'єднання Лівобережної та Правобережної Гетьманщини. Петро Дорошенко. Корсунська угода. Козацька Україна в системі міжнародних відносин	2
	9	Лекція	Гетьманщина в період Івана Мазепи та спроба усамостійнення. Конституція Пилипа Орлика. Нова Січ. Спроба реформування Гетьманщини за урядування Данила Апостола і Кирила Розумовського. Остаточна ліквідація Росією політичної та адміністративної автономії Гетьманщини і Слобідської України. Ліквідація Росією Запорозької Січі.	2
8	Тема 8. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.			4
	10	Лекція	Адміністративно-територіальний устрій, політичний, та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії у першій половині XIX ст. Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії. Русифікаторська політика царизму. Польське повстання 1830–1831 рр. і його наслідки для України.	2
	11	Лекція	Адміністративно-територіальний устрій, політичний, та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Австрійської імперії у першій половині XIX ст. Національне відродження на західноукраїнських землях в першій половині XIX ст. «Весна народів» та суголосні їй події в Галичині, Буковині й Закарпатті в 1848–1849 рр.	2
9	Тема 9. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у другій половині XIX ст.			4
	12	Лекція	Загострення соціально-класових протиріч. Селянські повстання. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Буржуазні реформи 60–70 років та їх здійснення в Україні. Шляхи розвитку буржуазних відносин у сільському господарстві. Особливості завершальної	2

			фази промислового перевороту. Суспільно-політичні рухи в другій пол. XIX ст. Діяльність «Просвіти». Розвиток української культури.	
	13	Лекція	Зміни у політичному становищі західноукраїнських регіонів у зв'язку з перетворенням Австрійської імперії на Австро-Угорську. Національно-політичні й культурні течії в українському русі Галичини і Буковини: русофіли («москвофіли») і народовці («українофіли»). Особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських регіонів. Пореформені (після скасування панщини в 1848 р.) зміни у становищі селянства. Кооперативний рух. Трудова еміграція.	2
Змістовий модуль 3. Україна у XX ст.				
10	Тема 10. Україна на початку XX ст. та в роки Першої світової війни			2
	14	Лекція	Політичний і соціально – економічний розвиток України у складі Росії та Австро-Угорщини. Процес політизації українського суспільства та визвольного руху. Проблеми становлення та консолідація української нації. Столипінська реформа. Україна в часи російської революції 1905–1907 рр. Діяльність українських громад в I та II Державних думах Росії. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Ставлення населення і політиків до війни. Формування легіону Українських січових стрільців. Воєнні дії на території України у роки війни.	2
11	Тема 11. Боротьба за українську державність (1917–1921 рр.)			4
	15	Лекція	Причини та рушійні сили Української революції 1917–1921 рр. Українська Центральна Рада і Генеральний Секретаріат. Михайло Грушевський і Володимир Винниченко. Універсали Центральної Ради: від автономії до самостійності. Боротьба політичних організацій за вплив на армію та населення. Формування українського війська: здобутки і прорахунки. Перша російсько-українська війна.	2
	16	Лекція	Українська Держава. Павло Скоропадський. Антигетьманська опозиція. Утворення Директорії. Відновлення УНР. Симон Петлюра. Друга російсько-українська війна та окупація УНР більшовиками й білогвардійцями. Політика «воєнного комунізму». Отаманщина. Нестор Махно. Холодноярська республіка. Зимові походи Армії УНР. Утворення Української Національної Ради. «Листопадовий зрив» і проголошення Західно-Української Народної Республіки. Євген Петрушевич. Польсько-українська війна. Акт Злуки УНР і ЗУНР. «Трикутник смерті» й Варшавська угода 1920 р.: здобутки і втрати українців.	2
12	Тема 12. Українська РСР в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.)			2
	17	Лекція	Політика «воєнного комунізму». Утворення СРСР. Статус України. Голод 1921–1923 рр. Впровадження НЕПу в Україні. Економічне, соціальне та повсякденне життя населення в роки НЕПу. Політика влади у царині	2

			культури. Українізація (коренізація). Релігійне життя в Україні.	
13	Тема 13. Встановлення й утвердження радянського тоталітарного режиму в Україні (1929–1938 рр.).			2
	18	Лекція	Встановлення режиму сталінської диктатури: передумови і методи. Форсована індустріалізація. Директивна економіка. Суцільна колективізація сільського господарства. Опір селянства. Комуністичний тоталітаризм. «Культурна революція». Масові репресії. Конституція СРСР 1936 р. Великий терор. Українці в таборах ГУЛАГу. Нищення української наукової і творчої інтелігенції («Розстріляне відродження»). Голодомор 1932–1933 рр. в Україні.	2
14	Тема 14. Західноукраїнські землі в 1921–1939 рр.			2
	19	Лекція	Правовий статус Східної Галичини та українських північно-західних земель у складі Польщі. Осадництво. Промисловість і сільське господарство. Українська кооперація. Економічне і соціальне становище населення. Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Утворення Української військової організації та Організації українських націоналістів. Українські політичні партії. Культурне життя.	2
15	Тема 15. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.).			2
	20	Лекція	Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Радянізація західних областей України. Депортації. Напад Німеччини на Радянський Союз. Мобілізаційні заходи та евакуація. Військові події 1941–1942рр. Окупація України. Колабораціонізм. Нацистський «новий порядок». Голокост. Остарбайтери. Рух Опору та його течії. Розгортання радянського партизанського руху. Утворення УПА. Завершення боїв за Україну в 1943–1944 рр. Вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини.	2
16	Тема 16. Україна в перші повоєнні роки (1945 р. – початок 50-х років ХХ ст.).			2
	21	Лекція	Адміністративно-територіальні зміни. Україна в ООН та міжнародних організаціях. Відбудовчі процеси у господарстві. Голод 1946–1947 рр. Зміни в житті та побуті населення. Відновлення політики радянізації в західних областях України. Придушення визвольного руху 1944–1954 рр. Операція «Вісла». Особливості суспільно-політичного життя.	2
17	Тема 17. Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964).			2

	22	Лекція	Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. Стан промисловості та сільського господарства. Соціальне та економічне життя населення. Вхід до складу УРСР. XX з'їзд КПРС і початок лібералізації. Реабілітація жертв сталінських репресій. Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Культурне життя в УРСР в 1953–1964. Загострення боротьби серед вищого партійного керівництва України.	2
18	Тема 18. Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 60 – початок 80-х років XX ст.)			2
	23	Лекція	Політико – ідеологічна криза системи. Жовтневий пленум 1964 року та його рішення. Неосталінізм. Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років XX ст. Посилення бюрократичного централізму. Економічне становище УРСР у 70-х – на початку 80-х років XX ст. Посилення централізованої командно-адміністративної системи управління і обмеження суверенітету республіки. Діяльність в Україні П. Шелеста. Діяльність В. Щербицького. Русифікація.	2
19	Тема 19. Розпад Радянського Союзу й проголошення незалежності України (1985–1991 рр.).			2
	24	Лекція	Перебудова та її особливості в Україні. Гласність лібералізація. Пожвавлення громадської активності. Стан економіки. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху. Чорнобильська катастрофа. Формування багатопартійної системи. Формування національних громадських організацій і об'єднань. Вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Спроба державного перевороту в СРСР. Проголошення незалежності України, Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Розпад СРСР і створення СНД.	2
Змістовий модуль 4. Україна в умовах незалежності.				
20	Тема 20. Розвиток України як незалежної держави			6
	25	Лекція	Вихід незалежної України на міжнародну арену. Початок державотворчих процесів. Початок формування Збройних сил та правоохоронних органів України. Статус Криму. Позачергові вибори до Верховної Ради та дострокові президентські вибори у 1994 р. Конституція України 1996 р. Стан економіки України у 1991–1998 рр. Соціальна диференціація суспільства. Запровадження національної валюти. Демографічні процеси. Трудова еміграція. Стан сільського господарства. Початок реформ в аграрному секторі.	2
	26	Лекція	Основні тенденції економічного розвитку України у 1998–2008 рр. Становлення олігархічної системи. Пошуки шляхів економічної стабілізації. Початок інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір. Леонід Кучма. Помаранчева революція 2004 р. Віктор Ющенко. Суспільно-політичне життя та соціально-	2

			економічний розвиток України у 2005–2013 рр. Конституційна реформа 2010 р. Віктор Янукович. Формування зовнішньої політики України. Ядерне роззброєння. Україна в міжнародних організаціях.	
	27	Лекція	Особливості культурного розвитку України (1991–2016 рр.). Релігійне життя. Зміни в системі національної освіти. Основні тенденції розвитку науки. Література і мистецтво. Розвиток спорту та здобутки українських спортсменів.	2
21	Тема 21. Європейський вибір України. Російсько-українська війна.			4
	28	Лекція	Процес європейської інтеграції та його призупинення. Студентський майдан. Євромайдан. Революція гідності 2013–2014 рр. Небесна Сотня. Анексія та тимчасова окупація Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України. Початок Антитерористичної операції (АТО) в Донецькій та Луганській областях. Дострокові президентські вибори 2014 р. П. Порошенко. Угода про асоціацію між Україною й Європейським Союзом. Бойові дії на сході України (квітень 2014–2016 рр.). Мінські угоди та «нормандська четвірка». Формування громадянського суспільства. Соціально-економічний розвиток України у 2014–22 рр.	2
	29	Лекція	Розгортання РФ повномасштабних воєнних дій у 2022 р. Воєнні злочини, злочини проти людяності, вчинені російськими військовими на території України. Національний опір. Збройні Сили України (ЗСУ) та громадянське суспільство в обороні держави. Волонтерський рух. Міжнародна підтримка України. Ленд-ліз.	2
			Всього	58

6. Індивідуальні завдання студентам

№	Тема дисципліни	Вид завдання (реферати, дослідницькі роботи)	Календарні строки і форма контролю
1	Політичні партії та їх практична діяльність у створенні національної державності.	реферати	березень
2	Проблеми становлення та консолідація української нації.	реферати	березень
3	Український національний Конгрес.	реферати	березень
4	Боротьба більшовиків із УЦР. Герої Крут.	реферати	березень
5	Подвижництво творців та діячів культури, їх внесок у вітчизняну й світову культуру.	реферати	квітень
6	Українська державність у 1917-1921 рр. Визначні постаті революції.	реферати	квітень
7	Дмитро Вітовський та УСС.	реферати	квітень
8	Діяльність СВУ за кордоном.	реферати	квітень
9	Повсякденне життя населення України в роки непу.	реферати	квітень
10	Закон «Про п'ять колосків». Закон України «Про Голодомор 1932—1933 рр. в Україні».	реферати	квітень
11	Голодомор 1932-33 років. Свідчать очевидці	пошукова робота	травень
12	Відновлення незалежної України та розпад Радянського Союзу (1985—1991).	презентації	травень
13	Дисидентський рух в Україні	реферати	травень
14	Досягнення і проблеми української культури на початку XXI ст.	реферати	травень

7. Перелік питань на екзамен

1. Вплив природно – географічних факторів на розвиток історії України.
2. Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту та неоліту.
3. Мідний вік та епоха бронзи на території України. Трипільська культура.
4. Ранній залізний вік на території України. Народи Північного Причорномор'я.
5. Античні міста-держави Північного Причорномор'я: політика, економіка, культура.
6. Становлення та розвиток держави Київська Русь наприкінці IX–X ст.
7. Розквіт Київської Русі наприкінці X – першій половині XI ст.
8. Період роздробленості Київської Русі та боротьба проти монгольської загрози
9. Розвиток культури і освіти в Київській Русі.
10. Соціально – економічний розвиток Київської Русі (IX–XI ст.).
11. Галицько-Волинська держава в період правління Романа Мстиславовича та Данила Галицького в першій половині XIII ст.
12. Занепад Галицько-Волинського князівства в другій половині XIII ст. – першій половині XIV ст.
13. Соціально – економічний розвиток Галицько-Волинської держави в XIII – першій половині XIV ст.
14. Розвиток культури і освіти в Галицько-Волинському князівстві.
15. Українські землі в період литовсько-руської доби (1340–1569 рр.).
16. Передумови польсько-литовської інтеграції (XIV–XVI ст.). Крєвська, Городельська та Люблінська унії.
17. Берестейська церковна унія 1596 р.: політичні і релігійні наслідки.
18. Розвиток української культури в XIV – першій половині XVII ст.
19. Причини та передумови появи козацтва. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі.
20. Козацькі повстання кінця XVI – початку XVII ст. Причини поразки та наслідки повстань.
21. Перший етап національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького (1648–1649 рр.).
22. Другий етап національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького (1650–1653 рр.).
23. Третій етап національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького (1654–1657 рр.).
24. Переяславська рада 1654 року та наслідки зближення України з Московією в середині XVII ст.
25. Політика гетьмана Івана Виговського (1657–1659 рр.). Передумови та причини «Руїни».
26. Внутрішня та зовнішня політика лівобережних гетьманів в період Руїни.
27. Внутрішня та зовнішня політика правобережних гетьманів в період Руїни.
28. Гетьманщина в період Івана Мазепи (1687–1709 рр.).
29. Гетьманщина в період Івана Скоропадського, Данила Апостола і Кирила Розумовського (1708–1764 рр.)
30. Культура українського бароко (друга половина XVII–XVIII ст.).
31. Початок українського національного відродження в Наддніпрянській Україні наприкінці XVIII ст.
32. Національне відродження на західноукраїнських землях в першій половині XIX ст.

33. Адміністративно-територіальний устрій, політичний та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії у першій половині XIX ст.
34. Адміністративно-територіальний устрій, політичний та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Австрійської імперії у першій половині XIX ст.
35. Скасування кріпосного права в Російській імперії: передумови, причини, реалізація, наслідки.
36. Буржуазні реформи 60–70 років XIX ст. в Російській імперії та їх реалізація в Україні.
37. Політичний та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Австрійської імперії у другій половині XIX ст.
38. Розвиток української культури в другій половині XIX ст.
39. Поява та діяльність українських політичних партій у Західній Україні наприкінці XIX ст.
40. Поява та діяльність українських політичних партій у Наддніпрянській Україні на початку XX ст.
41. Україна та російська революція 1905–1907 рр.
42. Столипінська аграрна реформа: суть, причини та наслідки для господарства України.
43. Україна в роки Першої світової війни (1914–1918 рр.)
44. Початок Української революції 1917–1921 рр. та її розвиток у період Української Центральної Ради.
45. Політичний і соціально-економічний розвиток Української держави Павла Скоропадського (1918 р.).
46. Політичний і соціально-економічний розвиток УНР в часи Директорії (1918–1920 рр.).
47. Причини та наслідки поразки Української національної революції 1917–1921 рр.
48. Нова економічна політика та її здійснення в Україні (1921–1928 рр.).
49. Політика коренізації (українізації) у 20-х рр. XX ст. в Україні.
50. Індустріалізація та колективізація в Україні наприкінці 20-х рр. – початку 30-х рр. XX ст.
51. Причини, масштаби та наслідки Голодомору 1932–1933 рр. в Україні.
52. Розвиток української культури у 20 – 30-ті роки XX ст.
53. Економічний, соціальний та політичний розвиток західноукраїнських земель в складі Польщі, Чехословаччини та Румунії у 1921–1939 рр.
54. Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Пакт Молотова – Ріббентропа 1939 року та початок Другої світової війни.
55. Напад нацистської Німеччини на СРСР і окупація України (1941–1942 рр.).
56. Вступ Червоної армії на територію Західної України та радянізація західних областей України (1939–1941 рр.)
57. Життя населення України в умовах німецької окупації (1941–1944 рр.). Нацистський «новий порядок».
58. Рух опору в Україні у період Другої світової війни (1939–1945 рр.).
59. Звільнення території України від нацистської окупації (1943–1944 рр.). Наслідки Другої світової війни для українського народу.
60. Відбудова економіки УРСР в повоєнні роки (1945–1953 рр.)
61. Придушення визвольного руху 1944–1954 рр. Операція «Вісла» та «Захід».
62. Реформи в промисловості та сільському господарстві УРСР (1954–1964 рр.).
63. Культурне життя в УРСР в 1953–1964 рр. Шістдесятники.
64. Економічне становище УРСР у 60-х – на початку 80-х років XX ст.
65. Особливості розвитку культури України в період «застою» (1964–1985 рр.)
66. Дисидентський рух в УРСР: сутність, особливості, форми діяльності, політичні вимоги.

67. Перебудова та її особливості в Україні (1985–1991 рр.).
68. Соціально-економічне життя УРСР в період Перебудови (1985–1991 рр.).
69. Особливості розвитку культури України в період Перебудови (1985–1991 рр.).
Відродження релігійного життя.
70. Формування багатопартійної системи, національних громадських організацій і об'єднань та політична боротьба в УРСР в роки Перебудови (1985–1991 рр.).
71. Україна на шляху до незалежності (політичні події в Україні 1989–1991 рр.).
72. Початок державотворчих процесів у незалежній Україні (90-ті роки ХХ ст.).
73. Економічний, політичний та соціальний розвиток України у 1991–1998 рр.
74. Економічний, політичний та соціальний розвиток України у 1998–2004 рр.
75. Економічний, політичний та соціальний розвиток України у 2004–2013 рр.
76. Економічний, політичний та соціальний розвиток України у 2014–2022 рр.
77. Помаранчева революція 2004 року: причини, перебіг, наслідки, історичне значення.
78. Революція гідності 2013–2014 рр.: причини, перебіг, наслідки, історичне значення.
79. Особливості розвитку культури України (1991–2022 рр.).
80. Загострення відносин із Російською Федерацією: анексія Криму Росією та початок Антитерористичної операції (АТО) в Донецькій та Луганській областях (2014–2015 рр.)

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Історія України» у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань здобувачів освіти здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- поточне тестування;
- модульна контрольна робота з кожного змістового модуля;
- усний екзамен.

Зміст курсу дисципліни «Історія України» поділений на 4 змістових модулів. Кожний модуль включає в себе лекції і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

Після завершення відповідно змістового модуля проводяться **модульні контрольні роботи**. До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування та написання розгорнутих відповідей.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) здобувач освіти отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів, які входять до визначених тем змістових модулів семестру.

Оцінка навчальної успішності здобувачів освіти здійснюється під час семестрового оцінювання у формі екзамену, який передбачає три усних запитання.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який має стійкі системні, глибокі і різнобічні знання, відмінно володіє матеріалом, знає нормативну і законодавчу базу та її застосування за певних умов, дає обґрунтовані, правильні відповіді на питання, доцільно використовує термінологію дисципліни (предмета), усвідомлює взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявляє здатність до самостійного оновлення і поповнення знань. Практичні завдання і задачі вирішує правильно, розрахунки проводить без помилок, отримує достовірні результати, правильно заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – оцінюються в **48-50 балів**;

- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає викладений матеріал і добре ним володіє але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, понять, використанні нормативно-правової бази, показує стійкий рівень знань з дисципліни і та професійної діяльності. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків допускає незначні помилки, але за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, правильно або з незначними помилками заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **42-44 балів**;

- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який посередньо володіє матеріалом, виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, дає неправильну відповідь на окремі питання або на всі питання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, знання має обмежені, несистемні, слабо орієнтується у нормативно-правових документах. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків припускається грубих помилок і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки, із значними помилками заповнює і складає документи, поверхово робить узагальнення і висновки та не зовсім охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- питання розкриті фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;

- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**;

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, дає відповіді лише на деякі питання або дає неправильні відповіді на питання, може відтворити кілька термінів, не знає термінології дисципліни і основних нормативно-правових документів, не може без допомоги викладача використати знання у подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи. Допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, вирішенні задач, проведенні розрахунків припускається грубих помилок і не може їх виправити, не виконує практичне завдання у визначений термін, із значними помилками заповнює і складає документи, не робить узагальнення і висновки та не охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;

- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

9.3. Оцінювання за формами контролю

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Заліковий модуль (екзамен)	Разом %
15	15	15	15	40	100

9.4 Шкала оцінювання

Відсоток правильних відповідей	Рейтинг за п'ятдесяти-бальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента та відомості
97-100	49-50	5	відмінно
93-96	47-48	5	відмінно
90-92	45-46	5	відмінно
85-89	43-44	4	добре
80-84	40,41,42	4	добре
75-79	38,39	4	добре
69-74	35,36,37	3	задовільно
65-68	33-34	3	задовільно
60-64	30,31,32	3	задовільно
менше 60	0-29	2	незадовільно

10. Методичне забезпечення

1. Витяг з навчального плану
2. Навчальна (типова) програма
3. Робоча навчальна програма
4. Плани занять
5. Конспект лекцій з дисципліни
6. Завдання до модульного контролю
7. Питання до екзамену
8. Екзаменаційні білети
9. Навчальний посібник
10. Презентації до тем

11. Рекомендована література

Основні підручники та навчальні посібники:

1. Бажан О. Г., Білоусько О. А., Власов В. С., Мицик Ю. А. Історія України: Навч. посіб. К., 2006.
2. Бойко О. Історія України. Посібник. К., 2012.
3. Борисенко В.Й. Курс української історії: з найдавніших часів до XX ст.: Навч. посіб. К., 1998.
4. Верстюк В. Ф., Гарань О. В., Гуржій О. І., Даниленко В. М., Євтух В. Б. Історія України: Навч. посіб. К., 2002.
5. Гончарук П. С. Історія України з найдавніших часів до початку XX століття: курс лекцій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К., 2005.
6. Давня історія України. Кн. 1-2. К., 1994-1995.
7. Історія України. Кер. авт. колект. Ю. Зайцев. Львів, 1996.
8. Історія України XX – початку XXI століття: Навч. посіб. За заг. ред. В. А. Смолія. К., 2004.
9. Історія України. Курс лекцій. Кн. 1-2. К., 1991-1992.
10. Історія України. Навч. посіб. Під ред. В.А.Смолія. К., 1997.
11. Історія України: нове бачення. У 2-х т. Під ред. В. А.Смолія. К., 1995.
12. Історія України: Посібник. За ред. Темко Г.Д., Тупчієнко Л.С. К., 2002.
13. Король В. Ю. Історія України: навч. посіб. К., 2005.
14. Лановик Б.Д. Історія України: Навч.посіб. для вузів. К., 2000.
15. Литвин В. М. Історія України: Підручник. К., 2006.
16. Остафійчук В.Ф. Історія України: Сучасне бачення: Навч. посіб. К., 2002.
17. Світлична В.В. Історія України. К., 2006.
18. Черкашина Н. К. Історія України: від давніх часів до сьогодення: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К., 2005.
19. Шевчук В.П. Історія української державності. К.,1998.
20. Яковенко Н.М. Нариси історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. К., 1997.

Додаткова література

1. Авраменко А. М., Галушок В. Г., Бачинська О. А., Богиря А. М., Верстюк В.Ф. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. К., 2000.
2. Антонович В. Б. Коротка історія козаччини. К., 1991.
3. Апанович О. Розповіді про українських козаків. К. 1991.
4. Аркас М. М. Історія України-Русі. К., 1990.
5. Баран В. Д., Залізняк Л. Л., Зубар В. М., Німчук В. В., Отрощенко В. В. Етнічна та етнокультурна історія України: У 3 т. К., 2005.
6. Бердуга М. З. Історичні постаті. Гетьмани України. – Х., 2004.
7. Бондарев Є. О., Горбатенко В. П., Греченко В. А., Танцюра В. І., Калініченко В. В. Політична історія України: Посібник. К., 2002.
8. Борисенко В.Й., Заремба С.З. Україна козацька. К., 1993.
9. Васюта І.К. Політична історія Західної України (1918-1939). Л., 2006.
10. Винниченко В.К. Відродження нації. Ч. 1-3. К., 1990.
11. Винниченко В.К. Заповіт борцям за визволення. К., 1991.
12. Вінцковський Т.С. Політичні діячі України: 1917-2004. Х., 2005.
13. Гарань О. Убити дракона. З історії Руху та нових партій України. К.,1993.
14. Гетьмани України: історичні портрети. К., 1991.
15. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. К., 1994.
16. Голобуцький О. П., Криворучко Т. Г., Кулик В. О., Якушик В. М. Політичні партії України. К., 1996.
17. Грушевський М.С. Очерк истории украинского народа. К., 1991.
18. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. К., 1990.
19. Грушевський М.С. Історія України-Русі: В 11 т., 12 кн. К., 1991-1998.
20. Грушевський М.С. Хто такі українці і чого вони хочуть? К., 1991.

21. Гуржій І., Смолій В. Як почала формуватися українська нація. К., 1991.
22. Дорошенко Д.І. Нарис історії України. У 2-х т. К., 1992.
23. Ефименко О. Я. Історія України та її народу. Пер. Калита В.Д. К., 1992.
24. Історія січових стрільців: Воєнно-історичний нарис. К., 1992.
25. Історія України в особах: IX – XVIII ст. Замлинський В., Войцехівська І., Галаган В. та ін. К., 1993.
26. Історія України в особах: IX-XVIII ст. К., 1993.
27. Історія України в особах: XIX-XX ст. К., 1995.
28. Історія української культури: У 5 т. Я.Д. Патон (голов.ред.) К., 2001.
29. Історія Української РСР. У 8-ми т. К., 1979.
30. Кентій А.В. Нарис боротьби ОУН-УПА в Україні (1946-1956 рр.). К., 1999.
31. Колесник В.Ф., Рафальський О. О., Тимошенко О.П. Шляхом національного відродження: Національне питання в програмах та діяльності українських партій Наддніпрянщини 1900-1907. К., 1998.
32. Костомаров М.І. Історія України в життєписах визначних її діячів. К., 1991.
33. Крип'якевич І.П. Історія України. Львів, 1990.
34. Крупницький Б.Д. Гетьман Мазепа та його доба. К., 2001.
35. Лазарович М.В. Українські Січові Стрільці: національно-політична та культурно-просвітницька діяльність. Т., 2000.
36. Литвин В.М. Політична арена України. Дійові особи і виконавці. К., 1994.
37. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія галицького стрілецтва. Львів, 1991.
38. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія ЗУНР. Львів, 1995.
39. Мицик Ю.А., Плохій СМ., Стороженко І.С. Як козаки воювали. К., 1991.
40. Нагаєвський І. Історія Української держави двадцятого століття. К., 1993.
41. Політична історія України. XX століття: у 6 т. Редкол.: І. Ф. Курас (голова) та ін. К., 2002 – 2003.
42. Руїна: друга половина XVII ст. Редкол.: В. А. Смолій та ін. К., 1996.
43. Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький. К., 2003.
44. Сушинський Б. І. Козацькі вожді.

Інформаційні ресурси

1. Український інститут національної пам'яті. <https://uinp.gov.ua>;
2. Історична правда. <http://www.istpravda.com.ua>;
3. Державний архів Рівненської області. <http://rv.archives.gov.ua>;
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua>;
5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека. <http://www.libr.rv.ua>;
6. Наукова бібліотека Національного університету «Кієво-Могилянська академія» <http://www.library.ukma.edu.ua>.